N°. 296. 1834

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zaturday 13 December.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Brand. — Door den minister van financien *d'Huart* zijn gisteren in de zitting der belgische afgevaardigden de tegen het budget van uitgaven door de vorige sprekers in 't midden gebragte bedenkingen beantwoord, en heeft hij onder anderen het thans in werking zijnde stelsel van belastingen zoeken te verdedigen, tegen het gemelde bezwaren, die, gelijk de heer *Seron*, een geheel anders over het tegenwoordig bestaande in de plaats wilden hebben gesteld. In deze zitting heeft de heer *de Brouckere* nog het woord gevoerd en zich beklaagd over gebreken in de comptabiliteit vooral van het oorlogsbudget, welks bedrag meerendeels door de militaire intendanten, zonder voorafgaande autorisatie van de rekenkamer, of dat van wegens deszelfs noodzakelijkheid bewijs was gegeven, was uitbetaald geworden. Door den oorlogsdirecteur *Evain* werd ter afwering van dit beklag bijgebragt, dat het slechts de soldijen der troepen waren, die buiten het voorafgaand visa van de rekenkamer bleven.

— Volgens *l'Emancipation* zoude er ter gelegenheid van de aanstaande verjaardag van vorst *Leopold* eene promotie bij het belgische leger plaats hebben en onder anderen de generaals *Brias* en *Nypels* tot divisie-generaals, en de kolonels *Vanremorter*, *Anoul* en *Seave*, van de regimenten jagers, kurassiers en lanciers, tot brigade-generaals bevorderd worden; te dierzelfde gelegenheid zouden er niet minder dan 40 kruissen der Leopolds-orde en 1000 ijzeren kruisen onder de troepen van het belgische leger worden uitgereikt.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 97¼; Sp. perpet. 44¾, ⅝; 3 pCt. 27; Braz. 78.

De Londensche berigten tot den 8sten melden, dat de heer *Peel* dien dag des middags ten half drie ure te Londen nog niet was aangekomen, maar er ieder oogenblik gewacht werd. Men dacht dat de heer *Peel*, de lords *Stanley* en *Ripon*, den hertog *van Richmond* en sir *J. Graham* bij zich in 't ministerie zou roepen, en dat over de zaak der ontbinding van het parlement eerst bij zijne komst zou beraadslaagd worden.

— Te Falmouth waren berigten uit Lissabon tot den 2den December aangebragt; welke meldden, dat het huwelijk van den hertog *van Leuchtenberg* met de jonge koningin, bij procuratie, den vorigen dag was gevierd geworden. De hertog *van Terceira* had den hertog *van Leuchtenberg* vertegenwoordigd. Er had te Lissabon te dier gelegenheid veel vreugde geheerscht.

— Te Londen waren den 5den genoteerd: de 3 pCt. gecons. 92⅞; Ned. 2½ pCt. 54; Portugal 84½; Cortes 54; Braz. 78½.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den December.

In de zitting der kamer van afgevaardigden van gisteren werd door de HH. *Delessert* en *Ch. Dupin* een voorstel ter tafel gebragt, om in de hoofdplaats van elk arrondissement eene spaarbank op te rigten. Voorts ontwikkelde de heer *Parant* een ander voorstel, strekkende om de instelling van majoraten af te schaffen. Het laatste beloot men in overweging te nemen en alzoo naar de afdeelingen te verzenden. De vergadering is daarop gescheiden en zal waarschijnlijk eerst voor Zaturdag op nieuw bijeenkomen.

Het hof der Pairs heeft het verzoek van den gewezen redacteur der *Tribune*, *Marrast*, en van eenige zijner medebeschuldigden, om kennis te mogen nemen van het rapport door den heer *Girod* de l'Ain uitgebragt, als eerstdig afgelegd. Intusschen deelen nu ook de ministeriele bladen de belangrijkste deelen van dat rapport mede, die grootendeels overeenkomen met hetgeen vroeger daarvan door de onafhankelijke bladen werd gelevérd.

— Men wil dat de HH. *de Sade* en *Janvier* zich hebben verstaan, om aan de kamer van afgevaardigden een ontwerp van wet voor te dragen, waarbij voor alle staatkundige misdrijven eene algemeene amnestie zoude worden verleend, doch men voegt er bij, dat zelfs sedert de oppositie zwarigheid maken, om aan dit voorstel hunne goedkeuring te geven, daar zij zulke als eene inbreuk bij schouwen op de regten der kroon, welk bankelijk van de uitgeoefende magt, uitsluitend het regt van gratie toekomt. — Indien dit gevoelen de overhand had, zoude men zich vergenoegen bij de deliberatie over het verlangd krediet, ter rigting van uit te denken dat men door eene amnestie aan alle vervolging voor staatkundige misdrijven een einde moge maken.

— Volgens het dagblad *le Temps*, zoude de hertog *van Wellington* sedert voorloopig van zijne gezindheid jegens het Spaansch kabinet hebben doen blijken, door allen verkoop van wapenen of krijgsbehoeften aan de agenten der koningin-regentes te verbieden, en de Engelsche vaartuigen op de kust van Biscaije te gelasten, dat zij tegen den aanvoer dier voorwerpen zouden waken.

— De *Sentinelle des Pyrénées* verzekert andermaal, dat de oudste zoon van don *Carlos* zich in Navarre bevindt. De berigten uit Madrid van den 2den dezer vermelden niets belangrijks.

Heden (9 *December*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 106,50; op tijd 106,90; 3 pCt. kont. 77,10, op tijd 77,20; Napresten, kont. 95,80; op tijd 94; de Sp. perpet. 5 pCt. tegen 43¼ geopend; 3 pCt. niet genoteerd; Cortes 40.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 12den December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren, zijn ontvangen drie petitien, welke aan de commissie tot de verzoekschriften worden gezonden, als: 1°. van landbouwers van Winschoten, in het belang van hunnen stand op de herziening van het kadasterwerk verzoekende, alsmede verklarende, geene verhooging van inkomende regten op de granen te verlangen, daar zij hierin geene bescherming van den landbouw zien; 2°. van ingezetenen uit Groningen, die, wat het laatste onderwerp aangaat, een tegengesteld verzoek aan de kamer onderwerpen; 3°. van de gedeputeerde staten van Drenthe, die klagten aanheffen, dewijl die provincie volgens de voorgedragene wet tot zamenstelling der regterlijke magt, geen afzonderlijk hof zal bezitten.

De heer *van Dam van Isselt* doet aan de kamer hulde aan eene hem ter aanbieding toegezonden vertaling, door den heer *Aug. Clavareau*, van de *Hollandsche Natie*, *van Helmers*. Dezelve zal in de boekerij worden geplaatst.

De heer *Kniphorst* het woord gevraagd en bekomen hebbende, ondersteunt het verzoekschrift van de gedeputeerde staten van Drenthe, en schetst de aangename gewaarwordingen, die in 1827 bij ieder Drentenaar ontstond, toen aan deszelfs gewest een afzonderlijk hof geschonken werd. Hij zegt, dat Drenthe thans de vernedering niet kan verdragen, die aan hetzelve zou worden aangedaan, en verklaart, dat het veeleer zelf in de kosten van dergelijk hof zou willen voorzien.

De centrale afdeeling doet verslag op het ontwerp van wet tot verlenging, voor den tijd van een jaar, der wet tot betengeling van onrust en kwaadwilligheid. De beraadslagingen worden bepaald op heden, vrijdag ten een ure.

Op verzoek van den heer *van Reenen* wordt besloten, dezen gewijzigd voorstel, tot verandering der wet op het personeel, voor zoo verre deszelfs 24ste artikel betreft, zoodanig als het gewijzigd is, wederom in de afdeelingen te onderzoeken, ten einde hetzelve nader in de centrale sectie zoude kunnen worden behandeld, en de heer *van Reenen*, daarbij tot het geven van de nog verlangde inlichtingen, zou kunnen tegenwoordig zijn.

De commissie tot de verzoekschriften doet verslag.

Bij monde van den heer *Hooft* 1°. op een verzoekschrift van drie ingezetenen uit Noord-Braband, die op ontslag hunner zonen uit den dienst der artillerie-schutterij aandringen. Orde van den dag. 2°. op een adres der stedelijke regering van Coevorden, die verzoekt, dat bij de organisatie der regterlijke magt, het kanton Dalen moge behouden blijven. De commissie stelt voor, daaromtrent over te gaan tot de orde van den dag, daar hetzelve geene betrekking heeft tot de bepaalde werkzaamheden van het gemeente-bestuur, en hetzelve alzoo te dezen niet kan worden begrepen onder die ligchamen, welke het regt hebben hunne belangen aan hoogere autoriteiten, door het middel van verzoekschrift, voor te stane. De heeren *Donker Curtius*, *van Nes*, *Kniphorst* en *Duymaer* hebben die meening bestreden, zich beroepen op de gevolgde antecedenten, en op de besluiten ter verleden jare door de kamer deswege genomen. Het vraagstuk in omvrage gebragt zijnde, is met eene meerderheid van 31 tegen 14 stemmen besloten verzoekschriften

van gemeente-besturen tot de organisatie der regterlijke magt betrekking hebbende, aan te nemen, en dezelve ter griffie neder te leggen. Ten gevolge daarvan worden twee verzoekschriften van gemeente-besturen van Appingadam en Sneek, waarbij verzocht wordt, dat de regtbanken dier beide plaatsen niet mogen worden gesupprimeerd, ter griffie nedergelegd.

De heer *van der Brugghen* doet verslag op het verzoekschrift van kassiers te Amsterdam, bedenkingen voordragende tegen het ontwerp van koophandel, hetwelk ter griffie zal worden nedergelegd.

De heer *Bosman* doet verslag op eene petitie van ingezetenen in Noord-Braband, klagten indienende tegen de wet op het kanaal. Ook dit verslag wordt ter griffie nedergelegd.

Daarna is de zitting tot morgen gescheiden.

— Het hof heeft den veertiendaagschen lijkdienst aangenomen, wegens het overlijden van Z. K. H. den hertog van Gloucester.

— Naar men vernoemt is de heer *Stephano Paleologo*, een geacht koopman te Amsterdam, door Zijne Majesteit den Koning van Griekenland, tot consul van dat rijk benoemd in de Nederlanden.

— Ter gister een detachement manschappen, tot de depôts van de 9de en 10de afdeeling behoorende, van Utrecht naar de bataillons te velde vertrokken.

— Door de officieren van het 2de bataillon der afdeeling Utrechtsche schutterij, is dezer dagen aan denzelfs majoor *J. Gisbertinet*, welke uitslag van zijn verzoek door Z. M. uit die betrekking eervol is ontslagen, als een bewijs van de hoogachting welke zijdezen braven en verdienstelijken officier toegedragen, een kraantje met zilver bewerkt en met goud gemonteerden eetmesjes ter gedachtenis verëerd, en heeft Z. M. gemelden Majoor goedgunstig de toestemming verleend denzelven te mogen dragen.

— Uit het hoofdkwartier der 2de divisie, te Boxtel, wordt ons van den 7den dezer het volgende nog gemeld: » Ter gelegenheid van den verjaardag van Z. K. H. den Opperbevelhebber des legers, op gisteren, is door Z. D. H. den luit.-generaal hertog *van Saxen-Weimar*, een luisterrijk bal en souper gegeven, waarop een aanzienlijk getal genoodigden verschenen zijn. Even als op den 28sten October jl., als wanneer door Z. D. H. eene dusdanige feesten ingesteld is gegeven, heerschte ook op deze feestvereeniging gulle vrolijkheid en hartelijke eensgezindheid; en bij het verlaten van die vreugdefeest, dat eerst in den vroegen morgen plaats had, was ieder der gasten vervuld met dankbaar gevoel voor den doorluchtigen gastheer, die zich steeds beijvert anderen het leven zoo aangenaam mogelijk te maken en daarvan onophoudelijk de blijken geeft."

— Op den 29sten July jl. is te Curaçao het tweede eeuwfeest der planting van Nederlands vlag op dat eiland plegtig gevierd geworden. Bij die gelegenheid werd er des morgens eene op den dag toepasselijke godsdienstoefening in de onderscheidene kerken gehouden; wapperden de vlaggen van schepen en gebouwen; werd er des middags groote parade gehouden van de schutterij en de bezetting en vreugdeschoten van de ter reede liggende schepen gelost, en werd de gedenkwaardige dag des avonds met een bal besloten.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 9den December.

H. M. de Keizerin van Rusland is den 30sten November te Koningsbergen in Pruissen aangekomen. Te Riga zou dezelve zich wederrijdelijk met Z. M. den Keizer vereenigen, die van Modlin over Lowza derwaarts zoude reizen.

— Uit Berlijn meldt men van 2 December:

» De onderhandelingen van den gevolmagtigde van *Karel X*, over den aankoop der heerlijkheid Nachod, waartoe het heerlijk gehoed met Patrimonschutz behoort, duren nog voort. Deze heerlijkheid was voorheen het eigendom van vorst *Wallenstein* en is later op den geslacht der *Piccolomini* overgegaan.

» Overigens verschijnt aan het kleine hof van *Karel X* sedert korten tijd meerdere levendigheid. Op het gelaat van den grijzen door het ongelijk ter dood gebogen koning bespeurt men weder eenige opgeruimdheid, en de aankomst van eenige aanzienlijke en met veel onderscheiding ontvangen vreemdelingen heeft bij het gevolg des Konings de hoop verlevendigd, dat de krisis in het ministerie van twee groote Staten op den toestand van het verbannen geslacht een influentien invloed hebben en hetzelve van de allerg zoenende treurende zorgen bevrijden zal."

— Van de Servische grenzen schrijft men, berigten uit Konstantinopel van den 16den November te hebben ontvangen, volgens welke de Sultan, op aanraden der gezanten, besloten had aan *Mehemed-Ali* te doen weten dat hij hem de betaling der achterstallige schatting zoude kwijtschelden, doch voor het vervolg de stipte naleving van het verdrag van Konjah vorderde. Men meende dat *Mehemed-Ali*, die, wanneer hij de Porte vijandig mogt bejegenen, op geen bijstand van eene der Europesche mogendheden konde rekenen, zich dit aanbod zoude ten nutte maken, en dat bijgevolg de vrede zoude behouden blijven. Intusschen had zich zeer onverwacht het gerucht verspreid, dat er vijandelijkheden tusschen *Reschid* en *Ibrahim*-bassa hadden plaats gehad. Men wilde dat de eerste met een aanzienlijk korps, op den bevel der laatste afgezonden troepen had ontmoet, uiteen gedreven en verstrooid, eene ganesche magt had bijeengetrokken, om des noodig den strijd weer te zetten. Dit gerucht maakte zulk eenen indruk dat de vreemdelingen gezanten hunne tolken bij den Reis-effendi zonden, om hunne deswege inlichtingen te vragen. Men had echter ten antwoord bekomen, dat de Porte reeds sints 12 dagen geen berigt uit het leger ontving, doch dat men aan *Reschid*-bassa bevel had gegeven, geene vijandelijkheid te plegen, maar slechts de bewegingen der Egyptenaren gade te slaan, zoodat het hoogstonwaarschijnlijk was, dat iets dergelijks zoude zijn voorgevallen. — Men wilde eindelijk te Konstantinopel weten, dat de Fransche konsul te Alexandrien door zijn gouvernement gelast werd *Mehemed*-ali te waarschouwen, dat men elke vijandelijke beweging tegen Smirna als eene inbreuk zoude beschouwen op de zeer teedere betrekkingen, die thans tusschen Frankrijk en Egypte bestaan. *Mehemed*-ali zoude door deze mededeeling zeer zijn getroffen, en het voornemen, zich onafhankelijk te verklaren, voor 't oogenblik ten zijde hebben gesteld, ofschoon hij toch met de versterking zijner landmagt voortging.

— De Zwitsersche dagbladen deelen thans de circulaire mede, die door het kantonnaal bestuur van Bern, aan de Zwitsersche zaakgelastigden te Weenen en Parijs werd gezigt. Het blijkt uit dit stuk, dat men te Bern werkelijk tot andere inzigten is gekomen, immers men eindigt met te verklaren, dat men binnen het grondgebied des kantons niets zal dulden, wat de rust der naburige staten konde verstoren, en dat de regering, hetzij als eenvoudig kantonnaal bestuur, hetzij als voorzittend kanton, zich steeds zal bevleren alle verpligtingen haar door het volkenregt opgelegd, getrouwelijk te vervullen, en de vriendschapsbetrekkingen met de naburige staten, zorgvuldig te onderhouden.

— Te Weenen waren den 1sten dezer genoteerd: 5 pCt. Metall. 99¼; 4 pCt. 90¼; Bankactien 1275. — Den 2den: 5 pCt. Metall. 99⅞; 4 pCt. 90⅜; Part. 138; Loten 545; Bankactien 1272½.

ENGELAND.

LONDEN, den 10den December.

Sir *Robert Peel* is alhier aangekomen. Hij heeft dadelijk na zijne aankomst een onderhoud met den hertog *van Wellington* gehad, en is vervolgens, met dezen, in een gehoor bij den Koning toegelaten, dat zeer lang geduurd heeft. De gerachten willen, dat de heer *Peel* het voorzitterschap van het bestuur heeft aangenomen; dat de benoeming der ministers morgen zal worden bekend gemaakt, en dat het parlement langen een paar dagen zal worden ontbonden. De toon van het veel gelezen blad de *Times* is zeer gematigd; hetzelve zegt, dat alle welgezinden verlangen een ministerie, dat uit de bezadigde leden der Tories en Whigs is gesteld. De *Courier* wil een meer verklaard hervormingsgezind bestuur, en zegt dat indien de heer *Peel* zich opvatbaar toont tegen *alle* verdere hervormingen mogt verklaren, zijn val en die van zijne partij zeker is.

Deze staatsman is nog in de kracht van zijne jaren: hij is in 1788 geboren.

— De fondsen staan heden: de 5 pCt. gecon. 92⅝ à ¼; Nederl. 54⅞; Portugal 83¾; Spanje 55⅝ à 54.

Aan het volgende ons toegezonden stuk, van dezelfde hand, van welke wij in 't begin dezes jaars een dergelijk opstel hebben opgenomen, hebben wij de plaatsing niet kunnen weigeren.

1834.

Onder het opschrift: *Iets over de buitengewone Weersgesteldheid*, gaven wij in ons nommer van Saterdag 29 Januarij dezes jaars, eenig verslag van de natuur-tafereelen, welke Europa in 't algemeen en ons Vaderland in 't bijzonder, sedert 1826 opgeleverd hadden, en wij beschouwden het *toen buitengewoon zachte weder*, als eenigzins voorlooper, voor den nog aanstaanden oogst: vooral meenden wij den Lezer opmerkzaam te moeten maken, op den hongeraanod, onder welken toch aangroeiende wan dat in het Zuid-Rusland zuchtte, waarin vroeger de Cholera woedde, eerst in Europa was verschenen, en welke zich van daar, in Asia wederlijke rigting, over ons vereenigd uitbreidde. Het zal dus onzen Lezers niet onaangenaam zijn, wanneer wij thans van het ten einde gevallene jaar 1834, eene korte geschiedenis leveren en eenige voorname kenmerken opgeven, waaruit kunne blijken, of het jaar 1834 meer gematigd land dan het tiental voorgaande jaren geweest zij.

Alvorens echter die kenmerken op te geven, achten wij het niet ongepast hier aan te merken, dat de menschen zich van lieverlede eene zoo aanbuitengewone staatkundige verwikkelingen, als aan zeldzame, en gedurige natuurverschijnselen gewent, zoo duisters, hetwelk in meer rustige tijden zou verbazen, in onze dagen naauwelijks der vermelding waardig schijnt.

De aardbeving van Lissabon, bij voorbeeld, maakte het jaar 1755 eeuwig gedenkwaardig voor geheel Europa; terwijl men het in de tegenwoordige maand December bijna reeds vergeten is, dat vóór slechts weinige weken, de Vesuvius geheel Zuid-Italie op deszelfs grondvesten deed waggelen en 1700 huizen, paleizen en kerken, nevens vijf-en-twintig duizend morgen lands vernielde. Even zoo blijft, in het staatkundige, de Siciliaansche Vesper als eene in de Geschiedenis onvergetelijke gebeurtenis aangeteekend, terwijl de in onze dagen, tot tweemaal toe herhaalde, bloedtooneelen in Lyon, ter naauwernood meer herdacht worden. Of wil men, tot bewijze onzer meening, een voorbeeld van anderen aard, dan herinnere men zich de aanenschakeling van onheilen, welke de Dagbladen ons, iederen morgen mededeelen, zoo dat wij, onder anderen in de Haarlemmer Courant van 23 September jl., behalve de gewone rampen des Spaanschen burgerkrijgs, nog negen bijzondere ongevallen telden; waarvan het eerste was de brand van Neustadt bij Weenen, en het laatste de dood van den ondermeester Stam, die te Axwijk, bij Edam, door den bliksem getroffen werd. Deze vermenigvuldiging van en gemeenzaamheid met buitengewone voorvallen, dient derhalve bij het volgende verslag van 1834 in het oog gehouden te worden, alvorens men de daarin voorkomende verschijnselen meerder of minder belangrijk zou willen noemen.

Wanneer wij dan, in de eerste plaats, onze aandacht op voorvallen van staatkundigen aard vestigen, dan zal hetgene men ons voor eenige dagen meldde, van de weigering van Talleyrand, om verder het gezantschap in Engeland te blijven bekleeden, aan menigeen als een gunstig voorteeken voor onze vaderlandsche belangen toegezonden — ja, menigeen zal den wensch geslaakt hebben, dat de booze geest, die dezen man bezielt en die hem sedert eene halve eeuw met de listen eener belsche staatkunde bekend maakte, weldra met zijn lijk voor eeuwig ten afgrond mogte varen! En waarlijk, wanneer men den naam van dezen voormaligen bisschop in de *Dictionnaire des Athées*, onder de Fransche godloochenaars ziet prijken, komt ons dezen wensch niet overdreven voor. Doch latere berigten meldden ons het weder veranderd voornemen van dien prins der diplomaten, zoo als de Franschen hem gelieven te noemen. En wat zullen we nu van deze tedeurstelling zeggen? — Het beste schijnt in onzen toestand te wezen, dat wij het oog van den mensch aftrekken en het, in navolging van onzen Koning, boven den staatkundigen gezigteinder opheffen, en gelooven, dat geene duizend Talleyrands in staat zijn iets anders over ons te beschikken, dan hetgene Hem gelieft, die alles met wijsheid regelt, maar die ook op zijnen tijd den vijand beschaamt, en den listige in zijne arglistigheid vangt.

Meer stellig weten wij intusschen, dat de ons zoo openbaar vijandige Grey en Palmerston tot staatkundige nietigheid verweezen zijn. Moge hun opvolger, in de hand der Voorzienigheid, het middel wezen, om onze vaderlandsche belangen tot een gewenscht einde te brengen. Vroeger dan Grey en Palmerston, zagen wij ook de twee befaamde Portugeesche broeders van het tooneel treden, en reeds rust de overwinnende Pedro in de armen des doods, terwijl de overwonnen Miguel, als door een boozen geest vervolgd, van het eeneeinde van Italie naar het andere vliegt. Naauwelijks echter hielden deze worstelijke broeders op, elkander te vuur en te zwaard te vervolgen, en wend daardoor eene soort van verademing aan het geteisterde Portugal geschonken, of men zag, in het daaraan grenzende Spanje, een anderen broeder van Koninklijken bloede zich tegen zijne zuster wapenen, om zoo mogelijk haar kind van den troon te bonzen: terwijl het zeer waarschijnlijk wordt, dat men weldra den hertog van Leuchtenberg op den troon van Portugal zal zien zetelen, in welk geval de allernoordelijkste en allerzuidelijkste troon van Europa, door personen zullen bezeten worden, die hun fortuin aan Buonaparte te danken hebben. Ondertusschen leverde Frankrijk dit jaar het vreemde verschijnsel van eene meer dan halfjarige rust, maar eener rust welken veel ligt gelijkt naar die welke bij de keerkringen een orkaan voorafgaat, en die wij Lodewijk Philips niet benijden; terwijl zijn schoonzoon Leopold gedurende dit jaar van den eenigen erfgenaam des Belgischen troons door den dood beroofd werd, en wij het kind gelukkig mogen noemen, dat niet veroordeeld is, om eenmaal de schouders over het gedrag zijns vaders en dat zijner onderdanen op te halen.

Wanneer wij nu het oog van het vaste land afwenden, en het op eenige eilanden van Europa vestigen, dan vinden wij er drie, welke, in meerdere of mindere mate, onze aandacht tot zich trekken. Het eerste is het kleine Bornholm in de Oostzee, onder welks bewoners zich, tot veler verbazing gewis, in den loop dezes jaars almede een geest van opstand begon te openbaren. Het tweede is het bij den poolkring gelegene IJsland, waarop een gebannen Deensch prins de zomermaanden doorbragt, en het laatste is Engeland, alwaar, hetgene men in 1833 voor onmogelijk zoude gehouden hebben, nogtans plaats vond, te weten: de overwinning van het Torysme op de partij der Whigs.

Wat nu de natuur- en andere verschijnselen betreft, waardoor zich tot heden het jaar 1834 onderscheidde, zoo behoeft het naauwelijks herinnerd te worden, dat, gedurende de eerste maanden, het weder zoo zacht en zelfs warm was, dat men reeds in 't begin van Februarij, in het graafschap Derby, nieuwe aardappelen ter markt bragt, en men den 27sten dito, op de markt van Arras, jonge doperwten verkocht. Ware deze vroegtijdige ontwikkeling des groeijenden rijks aanhoudend geweest, dan zou men dit jaar een dubbelen oogst hebben kunnen zien: Maar even vreemd als het was, in de maand Februarij, aardappelen en doperwten van den kouden grond te eten, even vreemd was het, in de laatste helft van November, hier en daar in ons Vaderland nog eene menigte vee te zien grazen en, bij overvloed van gras, koeijen te zien melken, terwijl op de sloten rondom de weiden een aantal jongens schaatsen reden, waarvan men onder anderen op Zondag den 23 November in Holland getuige heeft kunnen zijn. De vroegtijdige ontwikkeling van het plantenrijk is echter voor een groot gedeelte van ons werelddeel zeer noodlottig geweest; want toen alles zoo ver ontloken was, dat milde regens vereischt werden om den aangevangen groei te blijven bevorderen, toen bleef de regen weg, en het voornaame voedsel voor mensch en vee verschroeide in den grond, waardoor thans in die streken een aan hongersnood grenzend gebrek heerscht.

Belangrijk kan het geacht worden der voortgang dezer ramp, van uit het zuidelijke Rusland, westwaarts gade te slaan. Even als aldaar in het verledene jaar de hongersnood zich vreeselijk deed gevoelen, even zoo wordt dit gedeelte van Europa ook thans door misgewas bezocht; doch dit verschijnsel bepaalde zich niet meer tot de noordelijke streken van de Zwarte zee alleen, maar nam zijnen weg over Gallicie, Moldavie, Walachije, Hongarije, Oostenrijk, Moravie, Opper-Silezie, Boheme, Saxen, en dus naar het hart van Europa; in alle welke landen de nood zoo groot is, dat men er zaaikoorn voor het volgende jaar ontbreekt; de landman in meerdere gewest zijn vee heeft moeten verkoopen, terwijl Silezie en Gallicie nog daarenboven met eene zware veepest bezocht werden, en aldaar, wegens gebrek aan stroomend water, de ijzerhutten stil stonden. Deze voortgang bepaalde zich derhalve tusschen den 45 en 53 graad noorderbreedte, en breidde zich 15 graden meer westwaarts uit dan in 1833.

Terwijl dit nu in Midden-Europa plaats had, woedde de pest op eene hevige wijze te Konstantinopel; zij trof ook Adrianopel en vele oorden tusschen den Donau en den Balkan. In Spanje, maar vooral in Zweden, sleepte de Cholera duizenden ten grave. In Berlijn telde men dezen zomer wekelijks honderd sterfgevallen meer dan geboorten. Onder de Beijensche troepen heerschte de loop zoodanig, dat men van de herfst-oefeningen moest afzien; en, alsof deze door de natuur veroorzaakte buitengewone sterfte geene menschen genoeg ten grave sleepte, zoo vermenigvuldigden de zelfmoorden in Frankrijk, maar vooral in Parijs, op zulk eene schrikbarende wijze, dat eenige edeldenkende mannen eene vereeniging vormden, om zoo mogelijk dat kwaad tegen te gaan; terwijl de Pedroïstische Portugezen, bij Lissabon, aan vier hoeken den brand in een klooster staken, waarin 300 Miguellisten waren opgesloten, die allen in de vlammen omkwamen.

En dit leidt ons tot de overige branden, die gedurende dit jaar, in bijna tallooze menigte, in ons werelddeel plaats hadden. Die branden mogen hier en daar door het hemelvuur, elders door de buitengewone zonnehitte veroorzaakt zijn; maar er zullen er ook niet weinige en daaronder zeer geweldige geweest zijn, waaraan menschelijke boosheid schuldig staat. Hoe dit zij, wij herinneren den Lezer voorerst, aan de uitgestrekte woudbranden, die in het noordelijk Europa plaats hadden; voorts aan die, welke bijzondere gebouwen in de asch leiden, zoo als de tot tweemaal toe herhaalde brand in Moskau, waarvan de laatste de minst beduidende was, en toch 150 huizen en kerken vernielde; verder aan het Engelsche huis in Berlijn; aan het gevangenhuis van Mont St. Michel in Frankrijk; het parlements-huis in Londen; het getimmerte bij den Tunnel; de menigte graanschelven in Engeland; de branden die bijna iederen nacht in den omtrek van Beijerens hoofdstad, Munchen, plaats hadden, en die vooral de aan de kroon behoorende gebouwen troffen. Doch die allen zijn, ten derde, slechts kleinigheden in vergelijking van de menigte steden en dorpen, die in Duitschland en daaraan grenzende gewesten ten ware gedoemd schenen. Wie herinnert zich niet de stad Lezayik in Gallicie, of de Weener-Neustadt met 600 huizen en kerken, of Reichenhall in 't Salzburgsche, waarin 246 gebouwen eene prooi der vlammen werden; en, om niet alles te bijzonderen, wie stond niet verbaasd toen hij vernam dat, alleen in dat gedeelte van Pruissen, hetwelk zich van de Wezer tot de Elbe uitstrekt, gedurende dezen zomer, niet minder dan elf deels grootere deels kleinere steden, en alleen in het Brandenburgsche niet minder dan negen dorpen door het vuur verteerd werden; terwijl men ons uit Pesburg in Oostenrijk schreef: De branden duren alhier, helaas! nog voort; maar in Hongarije is het daarmede veel erger gesteld, en daarenboven zijn er de inwoners, van den 15 tot den 19 October, door eene zich wijd verspreid hebbende aardbeving, vergezeld van donder, bliksem en slagregens, in angst en schrik gezet, terwijl in de heerlijkheid Altenburg steeds een onderaandsch vuur wordt, dat reeds de wortels veler boomen verteerd heeft.

Voor een groot deel van Zwitserland was het jaar 1834 op eene andere wijze uiterst noodlottig; immers wij vernamen, dat de kantons Uri, Tessin, Glaris en Bern door zulke geduchte overstroomingen geteisterd worden, dat men de schade daardoor veroorzaakt, op 4 millioen franken schat, welke som voor de armoedige bewoners dier berglanden zoo veel is, als 40 millioen franken voor ons zijn zouden. Ook Baden, Noord-Italie en een gedeelte van Frankrijk deelden in dezelfde waterrampen.

Maar alvorens van de door het vuur en water veroorzaakte onheilen af te stappen, willen wij nog aan twee voorvallen herinneren, welke tot die beide elementen in betrekking staan, en aan welke wij dan een weinig den ander meer waarde zagen hechten. Wij meenen het afbranden der parlementshuizen, in het allerwestelijkste, en het verdrinken van Solimans zwaard, in het alleroostelijkste gedeelte van Europa. Aangaande dit laatste schreef de Redacteur der *Augsburgsche Zeitung*: » Een zoo gering uitval zou in onze oogen slechts voor zoo verre melding verdienen, als dit uit het verlies van een levenloos voorwerp, geschiedkundige herinneringen verloren gaan." — Wij voor ons willen, zoo min als de verlichtdenkende schrijver, voor bijgeloovig gehouden worden, maar wenschen evenmin spoedig voorval met onverschilligheid te aanschouwen, en daarom blijft het ons, in den tijd van buitengewone verschijnselen als deeze, der opmerking waardig, dat twee voorwerpen, als het parlementshuis en het zwaard des Sultans, aan welke beiden voor Europa belangrijke geschiedkundige herinneringen verknocht waren, in dezelfde maand dezes jaars verdwenen, en, zoo als men het noemt, toevallig verdwenen zijn.

Intusschen aan een ieder de vrijheid latende, om beide deze verliezen als geheel onverschillige zaken te beschouwen, of aan dezelve eenige beteekenis te hechten, willen wij onze voorgenomen taak vervolgen en herinneren, hoe 1834, onder het bulderen eens orkaans, plaats nam onder de jaren der negentiende eeuw. Die orkaan echter maakte, zoo als ieder weet, dagenblikkelijk daarna plaats voor het zachtste en schoonste weder, en men kon sich, 24 uren na den storm, evenmin verbeelden zulk een schrikbaren wind gehoord te hebben, als men, 24 uren voor den orkaan, op deszelfs komst voorbereid was, en dit *onverwachte* schijnt bijna alle andere gebeurtenissen dezes jaars gekenmerkt te hebben. Even onverwacht immers was het afsterven van Don Pedro, de verstooting van don Carlos in Spanje, de dood van Leopolds zoon, de val van Soult in Frankrijk, van Grey in Engeland en zelfs de opstand van Syrie tegen Egypte. En wat in de staatkundige wereld tegen aller verwachting gebeurde, datzelfde had ook in de Natuur plaats; want wie hadde zich in het vroege voorjaar kunnen voorstellen, dat de oogst in een zoo aanzienlijk gedeelte van Europa zoo schraal zou uitvallen; of wie zou den orkaan verwacht hebben, welke den 16 en 17 October woedde, of gevreesd hebben, dat in dezelfde weiden, waar kort te voren het vee schier versmachtte van dorst, het in den opgeloopen watervloed den dood zou vinden, als in Noord-Beaband heeft plaats gehad; maar ook, wie zou, reeds daags na dien orkaan, dat stille en schoone weder verwacht hebben, hetwelk den 18 October kenmerkte, toen, onder den heerlijksten zonneschijn, onze geteisterde stranden met scherpe wrakken als bezaaid lagen, en menig drenkeling ter aarde besteld werd, die eindelijk verwachtte slechts acht dagen later een bijna even geweldigen storm!

En dit leidt ons ten slotte tot eene meer bijzondere beschouwing van hetgene ons Vaderland gedurende 1834 ondervond. Aan den eenen kant hebben wij uitgenezeggelijk, meer dan eenig ander volk van Europa, tot drie malen toe de verschrikkelijke uitwerkingen der orkanen ondervonden, daar zij de zee tot eene ontzettende hoogte tegen onze kusten opstuwden, onze duinen afstorgden, menig vaderlandsch schip verbrijzelden, dijken doorbraken, aanzienlijke streken deden overstroomen en zeer groote, zoowel algemeene als bijzondere schade hebben aangerigt. Maar, aan den anderen kant, mogen wij ons ook onder de meest begunstigde volken van Europa tellen. Immers de Cholera, die niet alleen uit het Zuiden, (Gent) maar ook uit het Noord-Oosten, (Emden) ons Vaderland dreigde binnen te treden, werd door Gods goedheid aan de grenzen tegengehouden. Brunden hebben bij ons hier en daar plaats gehad, maar geene zoo als in Duitschland. De langdurige droogte heeft aan onze veld- en boomvruchten eenigzins minder schade gedaan, dan in andere landen, en met innige dankbaarheid moeten wij het erkennen, dat, sedert het begin van Junij, de zonnewarmte bij ons, meer dan ergens elders, door milde regens werd afgewisseld en wij in dat opzigt eenen zomer beleefd hebben, die bij uitstek schoon mag genoemd worden. En hoorden wij voor eenige weken, van de toppen der wijnbergen eene algemeene kreet van vreugde opgaan, wegens den overvloed van druivennat, dan betaamt het ons, Nederlanders, den Gever van alles goeds eerbiedig onzen dank te betuigen, voor den overvloed van meer onmisbare vruchten. – Dat zij zoo! –

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Christelijk afgodgenootschap. — Twee Fransche kunstenaars hebben eenen afgod van tamelijke grootte en kunstig gebeiteld naar Indie aan den Nabob van Morshedabad gebragt, die, na zich devotelijk voor den afgod, *dengelijk daardaalse*, op de knieën te hebben geworpen en hem te hebben aangebeden, den Fransche afgod-fabrijkeurs met 25,000 ropijen voor hunne moeite beloonde! Welk een ruim veld voor de Fransche kunst en nijverheid! En daar nu, ten gevolge van den oorlog tegen de Birmannen en van het plunderen hunner tempels, al hunne afgoden door de Europeanen als rariteiten zijn weggevoerd, zoo heeft een Engelsch genootschap, uit zuivere menschlievendheid of *speculatie*, in de dringende behoeften zijner Indische broeders willende voorzien, te Londen afgoden laten maken, en hun eene scheepslading er van toegezonden, welke nog door anderen staat gevolgd te worden.

Beurs-prijs der Effecten, te Amsterdam.

DONDERDAG, *den 25den December*

Nederland. pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 uur.
Werk. Schuld 2½	53⅜	54 1/16	53⅜
dito dito 5	99½	99¾	99¾
Uitgestel. dito.	1 3/16	1 2/16	1 2/16
Kasbill. dito.	23½	23⅞	23 11/16
Amort. Synd. 2½	92 1/16	92 3/16	92⅛
Dito dito. 3½	75½		
Schatkistbill. 6	100		
Oorlogslast. 5			
Leening 1831. 6			
Hand.-Mats. 2½	101¼		
Frankrijk.			
Inscr. Grootb. 3	78½		
Engeland.			
Dito p. Rekng. 3			
Spanje.			
Certific. Amst. 5	44	44 3/16	44⅛
Dito *f* 1000. 3	27 7/16	27½	
Uitg. 3 pCt. 5	15⅜	15 7/16	
Cortes. Lond. 5	41	41½	41¼
Napels.			
Certific. *L. & B.* 5			
Dito *Forte & C.* 5			
Leen. Lond. *R.* 5			
Rusland.			
Obl. *Hope* 1798. 5	103⅜		
Dito 1822. 5	103⅜		

pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 uur.
Cert. dito 18½. 5	98⅛	98¼	
Obl. te Lond. 5			
Cert. te Hamb. 5			
Ins. in Assig 6	67⅛	67 3/16	
Certific. dito. 6	67⅜		
Polen.			
Aand. L. fl. 300	121½		
Pruissen.			
Dito dito R. 50.	107¾		
Neg. L. 1830. 4			
Oostenrijk.			
Aand. L. *f* 100.	261		
Dito dito *f* 250. 4			
Metalliek.... 5	98⅜		
Dito L. gen... 5			
Dito..... 2½	53		
Obl. *Goll & C.* 5			
Dito..... 4			
Ween. B. act. 3			
N. Ween. Aand.	680		
Denemarken.			
Leen. te Lond. 3			
Brazilien.			
Dito *Rotsch.* 5	78⅞		
Grieksche			
Dito te Lond. 5			

Heden overleed alhier mijn geliefde Echtgenoot, JAN VAN DEN BROEK, in den ouderdom van 65 jaren en 11 maanden.

Breda, den 10. December 1834.

Wed. J. VAN DEN BROEK.
Geb. Haartsuus.

Bij het *Regiment Kurassiers No. 9* eerstdaags TROMPETTERS-PLAATSEN vakant zijnde, zoo kunnen diegenen, welke de vereischte bekwaamheden bezitten, op voordeelige conditien als *TROMPETTER-MUZIKANT* bij den Kommanderenden Officier van voormeld Regiment, te Etten, zich engageren.

Aan het Kunstminnend Publiek.

Ten blijze van den Heer J. D. SANDERSLEBEN, in *het Zwijnshoofd*, te Arnhem, is den 26sten December 1834, eene *TENTOONSTELLING VAN SCHILDERIJEN* geopend, waarvan de Entrée voor ieder persoon op 25 Cents is gesteld, kunnende men zich voor de bezigtiging gedurende de gehesle Tentoonstelling Abonneren.

In deze *interessante verzameling* komen de volgende Vaderlandsche stukken voor: De Aankomst der Bataviereu te Nymegen; – Gezigt op de Stad Arnhem; – het Portret van den Luit. *C. J. C. van Speyk*; – Voorstelling van dezelfs begrafenis en van het oogenblik, wanneer hij den brand in het kruit steekt; – het Bivouac der Amsterdamsche Schutters, dezelfs na het gevecht op Hounhuizen; – Portret van *Oldenbarnevelt* en van diens Huisvrouw; – Portret van de Prinses *Anna Amalia*, en vele andere kapitale stukken, alles onder Directie van

WIJSMAN,
Directeur der particuliere Tentoonstelling.

Uit de Hand te Koop

Eene HEERENHUIZINGE, staande op den aangenaamsten stand binnen de stad Oosterhout bij Breda, in de onmiddelijke nabijheid van de Roomsche en Hervormde Kerken, Vischmarkt, Groente- en andere Markten, voorzien van drie ruime Behangen Kanoren, Kamers, waarvan twee geplafoneerd, den Kantoortje, drie Boven-Kamertjes, ruime Drooggelder, Keuken, Waschhuis met ingemetselde Waschketel, Schuurtje, Kelders, beste Welpomp, Regenbak, Bleekveld en Tuin met Vruchtgevende Boomen, beide rijk in deszelfs muren gelegen, voorzien van alle Gerieven en mede zeer geschikt voor Affaires. Adres bij den ondergetekende.

Brieven *franko*.

J. VAN BERCHEM, *Gep. Kapt.*

*** Bij F. HARTMANN Jr., te Rotterdam, wordt uitgegeven en is alom verkrijgbaar gesteld:

DE GEEST DES CHRISTENDOMS, van zijnen wezenlijken zijde voorgesteld, door den K. K. Hofpredikant Dr. J. Frint. Uit het hoogduitsch vertaald door P. Kroes, R. C. Pastoor te Brielle. – Kerkelijk goedgekeurd en opgedragen aan den Hoog-Eerwaardigen en Hooggeboren Heere C. L. Baron van Wijkerslooth van Schalkwijk, Bisschop van Curium, enz., enz., enz.

*** Bij N. VAN DER MONDE, te Utrecht, is van de Pers gekomen, en bij deszelfs Correspondenten tegen de prijs van *f* 5 te bekomen:

GESCHIEDKUNDIGE AANTEEKENINGEN OVER DE BINNENDIJKSCHE WATERONTLASTINGEN, alsmede OVER DE STICHTING DER WIND-WATER-MOLENS, uitgaande een Beschouwing met Opstand en Profil-Teekeningen toegelicht; hoedanig er eene aanzienlijke vermindering in het overdreven groot aantal Water-Molens te bemerken is, ter bezuiniging van de te zwaar drukkende lasten voor den Landbouw; bewerkt door den Staatsraad Inspecteur-Generaal J. Blanken Jans.

Het voorhoemd werk heeft ten doel, om door het bezigen der daarbij aangewezen middelen, den aanmerkelijke Polderlasten te verminderen, tot opbeuring van den kwijnenden Landelijken Stand. Hetzelve wordt door vele belangstellenden met graagte gekocht, en de naam van den Schrijver zal wel genoegzaam zijn, om hetzelve nader aan te prijzen.

BIJ *BROESE & COMP.*, TE BREDA,

zijn de volgende belangrijke werken voorhanden:

I. Lectures Françaises, morceaux choisis des meilleurs auteurs dans les différens genres de Littérature, ouvrage destiné aux écoles supérieures, aux instituts de commerce et aux pensionnats par *M. E. Haag* . . . . . *f* 3,00.

II. *J. H. van Swinden*, Elemente der Geometrie, aus dem Holländischen Übersetzt und vermehrt *von Jacobi*. Mit 405 figuren auf 21 Tafeln . . . . . « 6,00.

III. Theorie der Kettenbrüche und ihre Anwendung von Dr. *M. Stern* . . . . . « 4,00.

IV. Handbuch der neueren Geschichte für die oberen Classen höherer Lehranstalten und zum Selbstunterrichte von Dr. *Sohappius*. 2 bandet . . . . . « 4,00.

V. Lateinische Schul-Grammatik für die unteren Klassen von *F. R. Köne*. . . . . « 1,50.

VI. Lateinisches Elementarbuch für die unteren Gymnasial klassen von *August Grotefend* . . . . . « 1,00.

VII. Versuch einer Geschichte und Characteristik der Französischen national Litteratur, nebst zahlreichen schriftproben; erster band. . . . . « 4,00.

VIII. Logarithmisch-Trigonometrisches Handbuch von *Georg von Vega*. . . . . « 5,50.

IX. Handbuch des Militär-geschäftstyls für Offiziere der Armee von *Carl Johann Stiber* . . . . . « 3,00.

X. Chrestomathie Russe, Allemande, Française et Anglaise, à l'usage des classes supérieures, recueillie des auteurs les plus célebres des trois quatre nations par le Dr. *J. H. Laurent de Vogel* en 4 vols. . . . . « 15,00.

XI. Sophocles Antigone, metrisch uebersetzt von *Carl Wex*, . . . 1,00.

XII. Ueber Handel und Handelsfreiheit von *Mac Culloch* . . . « 2,80.

XIII. Theoretisch-practisches Handbuch der allgemeinen und besonderen chirurgischen Instrumenten- und Verbandlehre, oder der mechanischen Heilmittellehre, zum gebrauche bei Vorlesungen und zum selbstunterricht, von Dr. *Ott*, dritte Auflage, erstes heft. . . . . « 60,00.

XIV. Aufsätze und Abhandlungen aus dem gebiete der Medicine, Chirurgie, und Staats-arzneikunde, von Dr. *Joh. Stark*, erstes band. . . . . « 5,50.

XV. Militairisches Zeichnen und Aufnehmen, bearbeitet von *Kuhne*. Mit 15 kupfertafeln. . . . . « 4,60.

XVI. Terrainlehre, bearbeitet von Dr. *F. H. Emi*, zweite vermehrte auflage, mit 9 kupfertafeln. . . . . « 3,70.